

Cheong Byung-Kwon

Polonistyka koreańska wczoraj i dziś

Postscriptum Polonistyczne nr 2(6), 15-24

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CHEONG BYUNG-KWON
Hankuk University of Foreign Studies
Seul

Polonistyka koreańska wczoraj i dziś¹

1. Powstanie Departamentu Polskiego HUFŚ

Lata siedemdziesiąte XX wieku przyniosły Korei gwałtowny rozwój gospodarczy, który charakteryzował się między innymi tym, iż wszyscy absolwenci wyższych uczelni szybko znajdowali zatrudnienie, a nawet otrzymywali po kilka ofert pracy. Jednak system polityczny nadal opierał się na dyktaturze prezydenta, byłego generała, który był przez społeczeństwo niezbyt akceptowany. Najważniejszym punktem polityki zagranicznej państwa była przyjaźń ze Stanami Zjednoczonymi oraz krajami Europy Zachodniej, a także dobra współpraca z Japonią. Mimo że prowadzono politykę antykomunistyczną, rząd przygotowywał się do nawiązania kontaktów z krajami bloku sowieckiego. W tym czasie po raz pierwszy zaoferowano koreańskim studentom możliwość zdobycia stypendium rządowego, w ramach którego można było studiować 5 lat za granicą, w krajach Europy Zachodniej lub w Ameryce, kierunki związane z Europą Środkowo-Wschodnią. Rząd planował w ten sposób wychować przyszłych specjalistów do spraw krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Na szczęście udało mi się zdać egzamin państwowy i dostać stypendium, które umożliwiło studiowanie polonistyki na Wolnym Uniwersytecie w Berlinie Zachodnim. Studia zakończyłem pracą magisterską na temat *Das Russlandbild in den Prosaschriften von Czesław Miłosz*. To dało początek historii Departamentu Studiów Polskich w Korei.

¹ This work was supported by Hankuk University of Foreign Studies Research Fund of 2010–2011.

Po moim powrocie do Korei na uczelnię macierzystą – Hankuk University of Foreign Studies (HUFS) uniwersytet już w 1983 roku zaplanował otwarcie polonistyki jako nowego kierunku studiów. Jednak według władz państwowych było na to jeszcze za wcześnie. Dopiero w 1986 roku Ministerstwo Edukacji Korei wyraziło zgodę na otwarcie Departamentu Polskiego (DP) na naszej uczelni w kolejnym roku akademickim, tj. w 1987 roku.

Pierwszy rocznik studentów liczył 26 osób, a kolejne po około 40. Obecnie nadal co roku przyjmujemy na studia na naszym kierunku 34 studentów. W tym roku (2010) o jedno miejsce na studiach licencjackich na polonistyce HUFS starało się 8 kandydatów.

W pierwszym roku akademickim (1987) kadra na naszym kierunku składała się tylko z dwóch osób, to jest prof. Rafała Goździka, który był jednocześnie wykładowcą zatrudnionym na pełnym etacie na ruscystyce HUFS i mnie. W 1989 roku udało nam się nawiązać pierwsze kontakty akademickie z Polską, mimo iż w tamtym czasie nasze kraje nie utrzymywały jeszcze ze sobą stosunków dyplomatycznych. Z mojej inicjatywy nawiązaliśmy wówczas kontakty z Uniwersytetem Jagiellońskim, który jako pierwsza z polskich uczelni wyraził chęć współpracy, ale władze południowokoreańskie przez 3 lata nie wyrażały zgody na wyjazd naszych studentów na kursy języka polskiego do kraju komunistycznego. Dopiero po upadku komunizmu w Polsce, to jest w 1989 roku, wyrażono najpierw zgodę na mój wyjazd na zaproszenie Uniwersytetu Jagiellońskiego, a rok później, po podpisaniu umowy o nawiązaniu stosunków dyplomatycznych między naszymi krajami, UJ przyjął pierwszą grupę naszych studentów, składającą się z 13 osób, na zimowy kurs języka polskiego jako obcego.

2. Program studiów na polonistyce HUFS

2.1. Studia licencjackie

Studia licencjackie na polonistyce HUFS trwają 4 lata. Umożliwiają uzyskanie tytułu licencjata (B.A.). Do ukończenia studiów polonistycznych wymagane jest uzyskanie 134 punktów, w tym minimum 54 punktów z curriculum Departamentu Polskiego. Do tego roku studia na tym poziomie na naszym kierunku ukończyło ponad 600 osób. Absolwenci znajdują zatrudnienie głównie w prywatnych firmach. Wielu z nich pracuje w przedsiębior-

stwach i instytucjach mających kontakty z Polską, np. w koncernach LG, Samsung i Hyundai, mniejszych firmach współpracujących z Polską oraz organizacjach typu KOTRA (Korea Trade-Investment Promotion Agency), a także w instytucjach rządowych, np. w ministerstwach i Ambasadzie Republiki Korei w Warszawie. Około 80 absolwentów znalazło zatrudnienie w Polsce. Liczba koreańskich polonistów wykorzystujących swoją specjalizację w pracy zawodowej jest wyjątkowo duża w porównaniu z absolwentami innych kierunków filologicznych na HUFŚ.

Tab. 1. Curriculum Departamentu Polskiego HUFŚ

Rok studiów	Pierwszy semestr			Drugi semestr		
	Nazwa przedmiotu	Punkty	Godziny tygodniowo	Nazwa przedmiotu	Punkty	Godziny tygodniowo
1	Język polski na poziomie podstawowym	1	1	Gramatyka języka polskiego dla początkujących [2]	3	3
	Gramatyka języka polskiego dla początkujących [1]	3	3	Ćwiczenia z tłumaczenia dla początkujących [2]	2	2
	Ćwiczenia z tłumaczenia dla początkujących [1]	2	2	Konwersacje z języka polskiego dla początkujących [2]	1	2
	Konwersacje z języka polskiego dla początkujących [1]	1	2	Wstęp do wiedzy o Polsce [2]	2	2
	Wstęp do wiedzy o Polsce [1]	2	2			
2	Gramatyka języka polskiego dla średnio zaawansowanych [1]	3	3	Gramatyka języka polskiego dla średnio zaawansowanych [2]	2	2
	Ćwiczenia z tłumaczenia dla średnio zaawansowanych [1]	2	2	Ćwiczenia z tłumaczenia dla średnio zaawansowanych [2]	2	2
	Konwersacje z języka polskiego dla średnio zaawansowanych [1]	1	2	Konwersacje z języka polskiego dla średnio zaawansowanych [2]	1	2
	Wiedza o kulturze polskiej	2	2	Historia kultury polskiej	2	2
3	Konwersacje z języka polskiego dla zaawansowanych [1]	2	2	Polscy pisarze XX wieku	2	2

	Polski język prasowy [1]	2	2	Konwersacje z języka polskiego dla zaawansowanych [2]	2	2
	Historia literatury polskiej	2	2	Polski język prasowy [2]	2	2
	Językoznawstwo polskie	2	2	Historia Polski w polskich tekstach	3	3
	Wybrane dzieła literatury polskiej	2	2	Historia języka polskiego	2	2
	Ćwiczenia z tłumaczenia dla zaawansowanych	2	2	Składnia języka polskiego	2	2
	Przygotowanie do egzaminu FLEX [1]	2	2	Współczesna historia Polski	2	2
4	Polski film	2	2	Praktyczny język polski [2]	2	2
	Praktyczny język polski [1]	2	2	Polska literatura powojenna	2	2
	Romantyzm polski	2	2	Poezja polska	2	2
	Studia regionalne nad Polską [seminarium, 1]	3	3	Pozytywizm polski	2	2
	Polska proza współczesna	3	3	Studia regionalne nad Polską [seminarium, 2]	3	3
				Analiza „Pana Tadeusza”	2	2

2.2. Studia magisterskie i doktoranckie

Na polonistyce HUFŚ oferujemy 2-letnie studia na poziomie magisterskim oraz, od kilku lat, 3-letnie studia na poziomie doktoranckim w ramach wydziałowych studiów podyplomowych na Wydziale Studiów nad Europą Środkowo-Wschodnią. Osoba, która ukończyła czteroletnie studia uniwersyteckie, jest uprawniona do przystąpienia do egzaminu wstępnego na studia II i III stopnia (postgraduate). Jednak proponowane przez nas kursy magisterskie i doktoranckie wybiera stosunkowo mało osób ze względu na inny model studiów w Korei niż w Polsce – większość studentów koreańskich kończy studia wyższe na poziomie licencjackim. Obecnie na polonistyce studiuje cztery magistrantki i jedna doktorantka. Trzy z nich wybrały specjalizację literaturoznawczą, a dwie językoznawczą.

Zaliczenie każdego przedmiotu na studiach magisterskich i doktoranckich daje 3 punkty. W trakcie dwuletnich studiów należy uzyskać co najmniej 24

punkty, wybierając seminaria z poniższej listy. Obecnie mamy w ofercie następujące wykłady:

- z językoznawstwa:
 - Intensywny kurs drugiego języka słowiańskiego
 - Historia języka polskiego
 - Fonologia polska
 - Polska semantyka
 - Wstęp do językoznawstwa polskiego
 - Polska socjolingwistyka
 - Polska leksykografia
 - Polska semantyka
 - Polska fonetyka
- z literatury:
 - Polska literatura XIX wieku
 - Polska literatura XX wieku
 - Polski dramat XX wieku
 - Polska literatura powojenna
 - Polski romantyzm
 - Historia literatury polskiej
 - Seminarium z literatury polskiej
 - Wstęp do literatury polskiej
 - Polski pozytywizm
 - Polscy pisarze
 - Folklor polski

Oferowane przez nas tematy seminariów mogą podlegać zmianom, między innymi ze względu na specjalizację wykładowców z Polski. Do tej pory 6 osób skończyło studia magisterskie HUFS i uzyskało dyplom magistra. Czworo z nich kontynuowało studia i otrzymało dyplom doktorski (troje w Polsce, a jedna na HUFS).

3. Kadra naukowo-dydaktyczna Departamentu Polskiego

Obecnie na naszym kierunku pracuje jedenaścioro wykładowców, z czego cztery osoby zatrudnione są na pełnym etacie profesorskim (w tym jeden etat przewidziano dla profesora goszczonego z Polski), a pozostałe siedem osób zatrudnionych jest na etatach lektorów, wykładowców i starszych wy-

kładowców, przy czym cztery osoby spośród tych ostatnich posiadają tytuł doktora. Troje wykładowców zajmuje się literaturoznawstwem, pięć osób dydaktyką języka polskiego jako obcego i językoznawstwem, a troje wykładowców prowadzi badania i zajęcia z zakresu kultury, historii i wiedzy o Polsce. Cała nasza koreańska kadra studiowała w Polsce (siedem osób na studiach doktoranckich). Zatrudniamy dwoje polskich wykładowców – jedna z tych osób jest zaproszona w ramach polsko-koreańskiej międzyuczelnianej wymiany kadry. Do tej pory na polonistyce HUFŚ pracowało 16 wykładowców z Polski, w tym 13 polonistów.

Prowadzimy badania i projekty naukowe z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, kultury i historii Polski. Dzieła literatury polskiej ukazujące się na koreańskim rynku wydawniczym są tłumaczone głównie przez naszą kadrę. Poloniści HUFŚ działają aktywnie między innymi w dwóch koreańskich organizacjach naukowych: „The Korean Association of the Central and East European Studies” i „East European and Balkan Institute HUFŚ”. Obie instytucje wydają dwa razy do roku czasopisma naukowe (odpowiednio: *Journal of Central and East European Studies* i *East European Studies*), które znajdują się na koreańskiej rządowej liście najwyższej punktowanych czasopism naukowych. Nasi poloniści co roku publikują w nich artykuły związane z tematyką polską oraz biorą aktywnie udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych organizowanych przez koreańskie i zagraniczne instytucje. Między innymi nasi profesorowie regularnie uczestniczą w konferencjach organizowanych przez Stowarzyszenie „Bristol”, które zrzesza polonistów zagranicznych oraz w Kongresach Polonistyki Zagranicznej.

4. Jubileusz 20-lecia Departamentu Polskiego HUFŚ

Jubileusz 20-lecia istnienia Departamentu Polskiego HUFŚ obchodziliśmy w dniach 26–27 października 2007 roku. Z tej okazji 27 października 2007 gościliśmy ponad 300 osób, a przed budynkiem, w którym mieści się koreańska polonistyka, odsłonięto marmurowy obelisk-drogowskaz z napisem „Polska 7736 km”. Powstał on dzięki ofiarności wspólnoty akademickiej Departamentu Polskiego HUFŚ i jest jedynym pomnikiem poświęconym Polsce w Korei. W 1987 roku, gdy powstawał Departament Polski, studenci nie mogli wyjechać na studia do Polski ze względu na sytuację polityczną.

Ten pomnik symbolicznie pokazuje drogę do Polski, za którą ówcześni studenci tęsknili i o której marzyli, ale której nie mogli zobaczyć.

Z okazji jubileuszu, 26 października, w kampusie HUFŚ w Yongin odbyła się konferencja *Studia Polskie w Azji*, zorganizowana przez naszą polonistykę oraz East European and Balkan Institute HUFŚ. Udział w konferencji wzięli naukowcy i przedstawiciele władz kilku uczelni azjatyckich i polskich, m.in.: Beijing Foreign Studies University, Tokyo University of Foreign Studies, Kyoto Sangyo University, Hankuk University of Foreign Studies, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. A. Mickiewicza i Uniwersytetu Śląskiego, a także niemieckiego Freie Universität. Referaty dotyczyły między innymi początków seulskiej polonistyki, dziejów kontaktów polsko-koreańskich, historii, osiągnięć i perspektyw rozwoju polonistyki w Korei, Chinach i Japonii, współpracy koreańskiej polonistyki z uczelniami w Polsce, możliwości przyszłej współpracy pomiędzy polonistykami wschodnioazjatyckimi oraz nauczania języka polskiego jako obcego w Azji na tle nauczania języka polskiego na świecie. Goście zagraniczni, którzy uczestniczyli w konferencji, to:

– z Polski:

Marek Całka (Ambasador RP w Seulu), prof. Kazimierz Przyszczypkowski (Prorektor UAM), prof. Władysław Miodunka (Prorektor UJ i Dyrektor Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie), prof. Renata Przybylska (Uniwersytet Jagielloński), prof. Ryszard Kulesza (Dyrektor Centrum „Polonicum” UW), dr hab. Jolanta Sikorska-Kulesza (Uniwersytet Warszawski), prof. Jerzy Bańczerowski (Dyrektor Instytutu Językoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza), prof. Janusz Arabski (Uniwersytet Śląski), prof. Zofia Cygal-Krupa (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie), dr Agnieszka Mielczarek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), dr Tomasz Lisowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), dr Emilia Szalkowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza);

– z Chin:

prof. Yi Lijun (Beijing University of Foreign Studies), prof. Zhao Gang (Beijing University of Foreign Studies), prof. Wu Lan (Beijing Language and Cultural Centre for Diplomatic Missions), dr Jagna Malejka (Beijing University of Foreign Studies, UŚ);

– z Japonii:

prof. Tokimasa Sekiguchi (Tokyo University of Foreign Studies), prof. Katsuhiko Matsukawa (Kyoto Sangyo University), dr Barbara Morcinek (Tokyo University of Foreign Studies, UŚ);

- z Niemiec:
prof. Helmut Wagner (Freie Universität Berlin).

5. Współpraca z uczelniami i instytucjami zagranicznymi

5.1. Współpraca z polskimi uniwersytetami i instytucjami

Do tej pory nasz uniwersytet podpisał trzy umowy o współpracy akademickiej z polskimi uczelniami: w 1989 roku z Uniwersytetem Jagiellońskim oraz w 1998 roku z Uniwersytetem Warszawskim i Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza. Dziewięcioro absolwentów naszego Departamentu uzyskało tytuł doktorski na polskich uniwersytetach, a kolejnych pięcioro pisze obecnie prace doktorskie w Polsce. Do tego roku ponad połowa naszych studentów i absolwentów skorzystała z programu wymiany ze wskazanymi ośrodkami i studiowała co najmniej pół roku w polskich ośrodkach nauczania cudzoziemców języka polskiego i kultury polskiej. Dodatkowo nasi studenci korzystają indywidualnie z ofert ośrodków nauczania języka polskiego jako obcego na następujących polskich uczelniach: Uniwersytet Łódzki, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej. Od 2007 roku mamy kontakty naukowe z Uniwersytetem Śląskim. Między innymi w 2007 roku zaprosiliśmy na wykłady gościnne prof. J. Arabskiego z UŚ, a w 2009 r. dwoje naszych profesorów brało udział w konferencji zorganizowanej przez UŚ w Cieszynie. Szkoła Kultury i Języka Polskiego UŚ zapewnia w Cieszynie bardzo dobry program letniej szkoły języka, literatury i kultury polskiej i z tego powodu nasz Departament planuje rozpoczęcie regularnej współpracy z UŚ. Zamierzamy również rozszerzyć zakres współpracy z innymi polskimi uczelniami.

Od kilku lat co roku jeden student z naszego departamentu przebywa na półrocznym stażu w Sejmie RP. Poza tym współpracujemy z Instytutem Adama Mickiewicza w Warszawie i Instytutem Książki w Krakowie. Instytut Adama Mickiewicza zaoferował staże dla naszych studentów oraz przesłał książki i pomoce dydaktyczne dla departamentu. Natomiast Instytut Książki zaprosił naszą kadrę na Kongres Tłumaczy i zapewnił stypendium dla jednego z pracowników naukowych.

5.2. Spotkania Polonistyk Trzech Krajów – Chin, Japonii i Korei

Konferencja zorganizowana w 2007 roku z okazji jubileuszu 20-lecia Departamentu Polskiego HUFS była pierwszym spotkaniem polonistów z Chin, Japonii i Korei poza granicami Polski. Dzięki inicjatywie profesorów z wymienionych krajów konferencja przerodziła się w cykliczne Spotkania Polonistyk Trzech Krajów – Chin, Japonii i Korei skupiające naukowców zajmujących się studiami polskimi w tej części świata. Wystąpienia gości zaproszonych na jubileusz 20-lecia koreańskiej polonistyki zostały zebrane w publikacji *Studia polonistyczne w Azji* poświęconej kontaktom kulturalnym i naukowym pomiędzy Koreą a Polską. Kolejne Spotkanie Polonistyk Trzech Krajów (SPTK) odbyło się jesienią 2009 roku w Japonii na Tokyo University of Foreign Studies. Towarzyszyła mu międzynarodowa konferencja, której owocem jest wydanie *Rocznika SPTK 2009*. Następne spotkanie odbyło się w czerwcu 2010 roku w Pekinie na Beijing Foreign Studies University, a w 2011 roku konferencja powróci do Korei.

6. Słowo końcowe

Grono absolwentów Departamentu Polskiego HUFS liczy już ponad 600 osób. Ponad stu z nich pracuje w firmach, urzędach państwowych i instytucjach mających kontakty z Polską. W Polsce obecnie przebywa i pracuje około 80 absolwentów. W porównaniu ze studentami innych kierunków językowych na HUFS nasi studenci mają większe szanse na znalezienie pracy związanej z ich specjalizacją. Korea inwestuje w Polsce najwięcej spośród krajów azjatyckich, a to zapewnia dobre szanse zawodowe dla naszych absolwentów. Jedyne Centrum Kultury Koreańskiej w Europie Środkowo-Wschodniej znajduje się w Warszawie. Konkurencja wśród kandydatów na studia polonistyczne na HUFS jest bardzo duża. W tym roku akademickim o jedno miejsce ubiegało się ośmioro kandydatów. Osoby, które poszukują pracy związanej z Polską, powinny wykazać się biegłą znajomością języka polskiego. Nasi studenci zdają sobie z tego sprawę, dlatego coraz większa ich liczba wyjeżdża na kursy językowe do Polski, a także przystępuje do egzaminów certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego organizowanych przez polskie Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej oraz do naszego egzaminu FLEX (Foreign Language Examination)

w zakresie języka polskiego. Od tego roku egzamin FLEX będzie obowiązkowy dla studentów kończących studia na naszym kierunku. Jeśli chodzi o curriculum, to planujemy zwiększenie liczby godzin praktycznej nauki języka polskiego, ponieważ obecny plan studiów nie zapewnia studentom wystarczających kwalifikacji językowych.

Literatura

Rocznik Hankuk University of Foreign Studies [plany studiów magisterskich i doktoranckich w roku akademickim 2007/2008].

Rocznik Hankuk University of Foreign Studies [plany studiów licencjackich w roku akademickim 2008/2009].

Past and present of Korean Polish Studies

The article presents the history of Polish Studies at the University of Foreign Languages in Seoul. The author, who is the Head of Polish Department, discusses its foundation and development. He presents also the activity of the Department over past twenty years – shaping of the curricula and their present form, activity of the staff in the field of academic research and translations, and international cooperation. Polish department at Hankuk University of Foreign Studies was founded in 1987 and it initiated Polish Studies in Korea. Currently, about 130 people are studying there. Classes are held by 10 teachers and scholars, two people from Poland among them. Graduates of the Department are likely to obtain employment, due to the good economic relations between Poland and Korea.

Keywords: Polish Studies in Korea, Polish Faculty at Hankuk University of Foreign Studies